

ویژگی‌های روان‌سنجی

نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان

سحر فرخی^(۱)، دکتر حسین شاره^(۲)

چکیده

هدف: مطالعه حاضر تعیین پایایی و روایی نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF) بود. **روش:** ۵۱۰ زن متأهل، با روش نمونه‌گیری در دسترس، از اماکن عمومی شهر مشهد انتخاب و با استفاده از نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF)، فرم ۲۱ سؤالی مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس (DASS-21)، پرسشنامه تجدیدنظرشده احساس گناه جنسی موثر (RMGI)، پرسشنامه تجدیدنظرشده عزت نفس کوپرسمیت (RCSEI)، و شاخص عملکرد جنسی زنان (FSFI) بررسی شدند. داده‌ها با استفاده از تحلیل عاملی با روش مؤلفه‌های اصلی و محاسبه ضرایب آلفای کرونباخ و همبستگی پیرسون تحلیل شدند. **یافته‌ها:** ضریب همسانی درونی گویه‌ها در کل نمونه ۰/۸۸ بود. ضرایب همبستگی بین هر یک از گویه‌های مقیاس با نمره کل مقیاس بین ۰/۵۴ تا ۰/۷۲ (در تمام موارد: $p < ۰/۰۰۱$) بودند. در تحلیل عاملی اکتشافی، پنج عامل تجربه و مهارت، کنترل، جدانیت، قضاوت اخلاقی و انطباق به دست آمد که جمعاً ۵۰/۳۷ درصد واریانس را تبیین می‌کردند. ضریب پایایی بازآزمایی برای کل مقیاس ۰/۹۱ و برای پنج خرده‌مقیاس آن در دامنه ۰/۸۲ تا ۰/۹۴ بود. همچنین بین SSEI-W-SF و مقیاس عزت نفس کوپرسمیت ($r = ۰/۳۱$) و شاخص عملکرد جنسی زنان ($r = ۰/۳۱$) رابطه معنادار مثبتی دیده شد که نشانگر روایی همگرای این مقیاس است. روایی واگرایی این شاخص نیز با خرده‌مقیاس افسردگی مقیاس DASS-21 تأیید شد ($r = -۰/۲۹$)، $p < ۰/۰۵$. **نتیجه‌گیری:** با توجه به پایایی و روایی مناسب SSEI-W-SF می‌توان از آن برای فعالیت‌های بالینی و پژوهشی استفاده کرد.

کلیدواژه: تحلیل عاملی؛ پایایی؛ روایی؛ فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان

[دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۱۲/۲؛ پذیرش مقاله: ۱۳۹۲/۷/۲۳]

مقدمه

عزت نفس^۱ تا حدی با رفتار جنسی مرتبط دانسته شده است (۲) و از این رو، ممکن است عزت نفس شامل برخی عناوین عزت نفس جنسی^۲ (SSE) باشد. با این حال، ارتباط بین عزت نفس و رفتار جنسی پیچیده است. در یک مطالعه محققان دریافتند که رابطه رفتارهای جنسی با عزت نفس در زنان و مردان متفاوت است. در این مطالعه، عزت نفس دختران فعال از نظر جنسی به‌طور قابل توجهی از دختران باکره کمتر بود (۲). در مطالعه دیگری تفاوتی بین عزت نفس دخترانی که از نظر جنسی فعال بودند و آنهایی که فعال نبودند، یافت نشد؛ اما پسران فعال از نظر جنسی عزت نفس

در مدت چند دهه اخیر، پژوهش‌های متعددی بر روی مسائل و رفتار جنسی انجام شده است، اما به‌رغم تمرکز نظری بر رشد مسائل جنسی، تحقیقات تجربی بیشتر بر رفتار جنسی و باورها و نگرش‌ها متمرکز بوده‌اند تا خودادراکی جنسی. از این رو، فقدان اطلاعات درباره تعریف شخصی افراد از مسائل جنسی، چگونگی هماهنگ کردن آن با جنبه‌های دیگر زندگی خود و چگونگی ارزیابی رفتارهای جنسی‌شان که شامل پاسخ‌های جسمی و هیجانی است، به درک ناقصی از رفتار جنسی منجر شده است (۱).

^(۱) دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تربت جام؛ ^(۲) دکترای روانشناسی بالینی، استادیار دانشگاه حکیم سبزواری. سبزواری، توحیدشهر،

پردیس دانشگاه حکیم سبزواری. دورنگار: ۰۵۷۱-۴۴۱۰۴۶۰ (نویسنده مسئول) E-mail: hsharreh@yahoo.com.au

ارتباط است، تأیید شد (۱۸). در تحقیق دیگری، محققان در جست‌وجوی عوامل تسهیل‌کننده و مانع در عزت نفس جنسی، دریافتند که عزت نفس جنسی زنان تحت تأثیر عوامل زیستی، روانی و اجتماعی است که باید در درمان، مشاوره و آموزش به آنها توجه شود (۱۹).

با توجه به این که جنبه‌های ذهنی مسائل جنسی در هر فرهنگی متفاوت است، برای تدوین سیاست‌های آموزشی و اجتماعی محتاطانه‌تری که پرداختن به آنها از سنین نوجوانی لازم است، باید درک بهتری از وجوه ذهنی مسائل جنسی در کشورمان به دست آید. در راستای دستیابی به چنین هدفی و با توجه به امتیازات زیاد فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان، از جمله کوتاه بودن پرسشنامه (۳۵ گویه) و جامع بودن آن (شامل کلیه ابعاد کلیدی عزت نفس جنسی زنان)، این ابزار در مطالعه حاضر انتخاب و پایایی و روایی نسخه فارسی آن بررسی شد. با اعتباریابی این ابزار، انجام تحقیقات در این حیطه در فرهنگ و جامعه ایرانی تسهیل خواهد شد و متخصصان روانشناسی بالینی، روانپزشکان، متخصصان زنان و سایر کارشناسانی که در حوزه بهداشت جنسی زنان فعالند، می‌توانند از آن برای بررسی دقیق‌تر عزت نفس جنسی زنان استفاده کنند و با انجام به‌موقع مشاوره و درمان، از بروز ناهنجاری‌ها و آشفتگی‌های زناشویی جلوگیری کنند. هدف مطالعه حاضر بررسی همسانی درونی، پایایی بازآزمایی، ساختار عاملی، روایی همگرا و روایی واگرایی نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان بود.

روش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی و همبستگی^{۱۱} بود. جامعه آماری را کلیه زنان متأهلی تشکیل می‌دادند که در زمان انجام مطالعه در مکان‌های عمومی شهر مشهد، مانند مراکز خرید و پارک‌ها، حضور یافته بودند. نمونه اولیه شامل ۵۵۰ نفر از این زنان بود که به‌صورت در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند. به‌دلیل ریزش ۴۰ نمونه (پرسشنامه‌های نامعتبر: ۲۵ نفر؛ عدم شرکت یا عدم تمایل به پاسخ دادن مجدد در مرحله بازآزمایی: ۱۵ نفر)، نمونه نهایی به ۵۱۰ نفر تقلیل یافت. حجم

بالا‌تری از پسران غیرفعال از نظر جنسی داشتند (۳). این مطالعات نشان می‌دهند که ممکن است ارتباط بین رفتار جنسی و عزت نفس از سایر متغیرها متأثر باشد و عزت نفس کلی برای روشن‌سازی این تفاوت‌ها چندان حساس نیست. بنابراین، مقیاس‌هایی برای سنجش عزت نفس جنسی توسط فینکلهور^۱ در سال ۱۹۷۹ (۴)، روزننهال^۲ و همکاران در سال ۱۹۹۱ (۵) و اسنل^۳ و پایینی^۴ در سال ۱۹۸۹ (۶) منتشر شدند، اما این مقیاس‌ها از اعتبار کافی برخوردار نبودند. در ساختار این مقیاس‌ها، اصطلاحات خودپنداره جنسی^۵ و عزت نفس جنسی متناقض یا مبهم تعریف شده‌اند. همچنین این مقیاس‌ها شامل موارد ناهمگنی، مانند ارزیابی از خود، توصیفات رفتاری، نگرش‌های کلی، ارزش‌ها و باورها هستند. معمولاً روایی و پایایی مقیاس‌هایی که در آنها عزت نفس جنسی به‌طور انحصاری تر تعریف شده (۶)، از مقیاس‌هایی که در آن اعتماد به نفس جنسی تعریف گسترده‌تری داشته، بهتر بوده است. محققان دریافتند که عزت نفس جنسی همبستگی نسبی با عزت نفس کلی دارد (۷) و ارتباط عزت نفس جنسی با رفتار و نگرش‌های جنسی در زنان و مردان متفاوت است (۷-۹). بنابراین، تدوین پرسشنامه‌ای اختصاصی برای اندازه‌گیری خالص و انحصاری عزت نفس جنسی در زنان ضروری به‌نظر می‌رسید. چنین پرسشنامه‌ای با عنوان شاخص عزت نفس جنسی زنان^۶ (SSEI-W)، توسط زینا^۷ و شوارز^۸ ساخته شد (۱)، اما بهره‌مندی محققان ایرانی از آن نیازمند بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و هنجاریابی آن در داخل کشور است. خوشبختانه فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان نیز تدوین شده است که با ۳۵ گویه، عزت نفس جنسی را در پنج حوزه می‌سنجد (۱۰). فرم بلند پرسشنامه مذکور در مطالعات فراوانی در خارج از کشور و اخیراً در یک مطالعه ایرانی استفاده شده (۱۱-۱۵) و فرم کوتاه آن نیز در مطالعاتی به کار رفته است (۱۶، ۱۷).

چند تحقیق با استفاده از این پرسشنامه‌ها در مورد عزت نفس جنسی و اهمیت آن صورت گرفته‌اند. از جمله، تحقیقی ارتباط بین عزت نفس جنسی، جسارت جنسی و رضایت جنسی را بررسی و با تأیید ارتباط قدرتمند بین این سه متغیر، جسارت جنسی را متغیر میانجی بین عزت نفس جنسی و رضایتمندی جنسی معرفی کرده است. در این تحقیق، فرضیه منارد^۹ و افمن^{۱۰} مبنی بر اینکه عزت نفس جنسی بالا به رضایت جنسی منجر خواهد شد و جسارت جنسی میانجی این

1- Finkelhor	2- Rosenthal
3- Snell	4- Papini
5- sexual self-concept	
6- Sexual Self-esteem Inventory for Woman	
7- Zeanah	8- Schwarz
9- Menard	10- Offman
11- correlational	

نمونه بر اساس بررسی‌های کامری^۱ (۲۰) تعیین شد که اظهار داشته است برای تحلیل عاملی، گروه نمونه ۵۰۰ نفری بسیار خوب است. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از زن بودن، متأهل بودن، داشتن سواد خواندن و نوشتن در حد فهم و پاسخگویی به گویه‌های پرسشنامه و تمایل به شرکت در پژوهش. افراد مجرد، افراد مبتلا به آشفتگی‌های شدید روانشناختی (به نحوی که در برخورد با آنها محرز و مشخص باشد) و معلولان جسمی (به نحوی که امکان همکاری و پاسخگویی به پرسشنامه برای آنها دشوار باشد) از مطالعه خارج شدند. در انتخاب نمونه تلاش شد که مراکز خرید و پارک‌هایی انتخاب شوند که گروه‌های مختلف اقتصادی-اجتماعی را در برداشته باشند تا نمونه‌هایی از تمام گروه‌های اقتصادی-اجتماعی پایین، متوسط و بالای جامعه در مطالعه شرکت کرده باشند. مراکز خرید و پارک‌ها طوری از مناطق مختلف شهر مشهد انتخاب شدند که از هر منطقه حداقل یک مرکز خرید و یک پارک انتخاب شود. هنگام تکمیل پرسشنامه‌ها، هدف پژوهش برای فرد توضیح داده می‌شد و به او اطمینان داده می‌شد که تمام اطلاعات و داده‌های به‌دست آمده از وی محرمانه خواهد بود و صرفاً برای کار پژوهشی، به صورت کلی و همراه با داده‌های به‌دست آمده از سایر افراد، تجزیه و تحلیل می‌شوند. برای اطمینان خاطر آزمودنی‌ها به آنها اطلاع داده می‌شد که نیازی به نوشتن نام بر روی پرسشنامه‌ها نیست. شرکت در پژوهش کاملاً داوطلبانه بود و در صورتی که فردی از تکمیل پرسشنامه‌ها خودداری می‌کرد، با او محترمانه برخورد می‌شد و به وی اطمینان داده می‌شد که مجبور به شرکت در پژوهش نیست.

برای تهیه ابزار، در ابتدا فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان^۲ (SSEI-W-SF)، اجازه ترجمه آن و اعتباریابی نسخه فارسی، از سازنده گان اصلی دریافت شد. سپس پرسشنامه توسط دو نفر کارشناس ارشد (روانشناسی و مترجمی زبان انگلیسی) مسلط به زبان انگلیسی ترجمه شد. برای تعیین میزان مطابقت ترجمه با پرسشنامه اصلی، از ترجمه مجدد^۳ استفاده شد. به این منظور، از یک کارشناس ارشد در رشته مترجمی زبان انگلیسی و مسلط به زبان انگلیسی که قبلاً نسخه انگلیسی پرسشنامه را ندیده بود، درخواست شد که نسخه ترجمه را به انگلیسی برگرداند. نسخه‌های انگلیسی با هم مقایسه شدند و با هماهنگی ارائه‌دهندگان ترجمه و ترجمه مجدد، تغییرات محدود و لازم در جمله‌بندی‌ها اعمال شد. در

مرحله بعد، نسخه فارسی پرسشنامه (SSEI-W-SF) توسط ۲۰ زن پر شد تا اصطلاحات و عبارات نامفهوم مشخص شوند. مجدداً تغییرات بسیار محدودی روی پرسشنامه اعمال شد. در پژوهش حاضر برای گردآوری داده‌ها، افزون‌بر پرسشنامه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، ابزارهای زیر به کار رفتند:

فرم ۲۱ سؤالی مقیاس افسردگی، اضطراب، و استرس (DASS-21):^۴ این مقیاس توسط لویبوند^۵ و لویبوند (۲۱) تهیه شده است. فرم بلند آن ۴۲ سؤال و فرم کوتاه آن ۲۱ سؤال دارد که هر سؤال از صفر تا ۳ نمره‌گذاری می‌شود. هر یک از خرده‌مقیاس‌های این پرسشنامه شامل ۷ سؤال است. از آزمودنی درخواست می‌شود تا مشخص کند طی یک هفته گذشته گزینه‌های ارائه‌شده تا چه حد در مورد وی صدق می‌کنند (اصلاً، کم، زیاد، خیلی زیاد). ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس، در یک نمونه هنجاریابی ۷۱۷ نفری، به ترتیب، ۰/۸۱، ۰/۷۳، و ۰/۸۱ (۲۱) و در یک نمونه ۴۰۰ نفری، به ترتیب، ۰/۷۰، ۰/۶۶، و ۰/۷۶ (۲۲) گزارش شده است. همچنین، جانوتاً^۶ و همکاران (۲۳)، با اجرای آزمون‌های DASS، افسردگی بک^۷ (BDI)، و نیمرخ حالات خلقی^۸ (POMS) بر روی یک نمونه ۱۹۰ نفری از بیماران مبتلا به درد مزمن، ضمن به‌دست آوردن همسانی درونی مطلوب آزمون‌ها در سطح خرده‌مقیاس‌هایشان (۰/۷۲) تا (۰/۹۵)، در بررسی روایی همگرایی DASS، همبستگی خرده‌مقیاس افسردگی DASS را با BDI (۰/۸۱) و با خرده‌مقیاس افسردگی POMS ۰/۸۴ گزارش کردند. خرده‌مقیاس تنش POMS نیز با زیر مقیاس‌های اضطراب و استرس DASS به‌طور قابل قبولی همبستگی داشت (به ترتیب، ۰/۷۱ و ۰/۷۲). سامانی و جوکار (۲۴) پایایی بازآزمایی را برای خرده‌مقیاس‌های افسردگی، اضطراب و استرس، به ترتیب، ۰/۸۰، ۰/۷۶، و ۰/۷۷ و ضرایب آلفای کرونباخ را برای این خرده‌مقیاس‌ها، به ترتیب، ۰/۸۸، ۰/۷۴ و ۰/۷۸ گزارش کردند. آنها بر اساس تحلیل عاملی با چرخش واریماکس، سه خرده‌مقیاس استخراج کردند که عبارت بود از افسردگی، اضطراب، و تنیدگی، که همان خرده‌مقیاس‌های DASS هستند.

1- Camery
2- Sexual Self-Esteem Index for Woman-Short Form (SSEI-W-SF)
3- backward translation
4- Depression Anxiety Stress Scales 21-item
5- Lovibond
6- Janotta
7- Beck Depression Inventory 8- Profile of Mood Status

و هریک از خرده‌مقیاس‌ها بین دو گروه مبتلا به اختلال عملکرد جنسی و شاهد دیده نشد. در این تحقیق، نمرات حاصل از کل مقیاس، خرده‌مقیاس‌ها و تشخیص روانپزشک با استفاده از منحنی ROC^۱ و سطح زیر منحنی^۱ تحلیل شد. نقطه برش مناسب کل مقیاس برای تشخیص اختلال عملکرد جنسی ۲۸ تعیین شد که بر اساس آن، ۸۳ درصد زنان دچار اختلال عملکرد جنسی و ۸۲ درصد زنان بدون اختلال، به‌درستی طبقه‌بندی شدند. سطح زیر منحنی ROC در مورد کل مقیاس ۰/۹۱۷ بود (۲۹).

نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان

(SSEI-W-SF): این پرسشنامه که ۳۵ گویه دارد، برای سنجش پاسخ‌های مؤثر در ارزیابی جنسی زنان از خود تدوین شده است. پرسش‌ها در یک مقیاس لیکرت شش درجه‌ای از ۱ تا ۶ (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) پاسخ داده می‌شوند. گویه‌های ۶، ۷، ۱۱، ۱۳، ۱۴، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۱ و ۳۴ نمره‌گذاری معکوس دارند. این پرسشنامه پنج خرده‌مقیاس دارد که بازتابی از حوزه‌های عزت نفس جنسی هستند:

۱. تجربه و مهارت^{۱۱}: توانایی فرد برای ارضا کردن یا ارضا شدن توسط یک شریک جنسی و فرصت‌ها برای درگیر شدن در فعالیت جنسی (سؤالات ۴، ۵، ۱۳، ۱۶، ۱۷ و ۱۹).
۲. جدایی^{۱۲}: احساس فرد درباره جدایی جنسی خود، صرف نظر از اینکه دیگران چه درکی از او دارند (سؤالات ۲، ۷، ۱۲، ۲۲، ۲۷، ۳۲ و ۳۴).
۳. کنترل^{۱۳}: توانایی هدایت یا مدیریت افکار، احساسات و تعاملات جنسی خود (سؤالات ۶، ۹، ۱۱، ۱۴، ۲۱ و ۲۹).
۴. قضاوت/اخلاقی^{۱۴}: تناسب افکار، احساسات و رفتارهای جنسی فرد با معیارهای اخلاقی‌اش (سؤالات ۱۰، ۱۸، ۲۰، ۲۵، ۳۱، ۳۰ و ۳۵).
۵. انطباق^{۱۵}: تناسب یا سازگاری تجربه یا رفتار جنسی فرد با دیگر اهداف یا اشتیاق‌های فردی (سؤالات ۸، ۱۵، ۲۳، ۲۴، ۲۶ و ۲۸).

پرسشنامه تجدیدنظرشده احساس گناه جنسی موشر

(RMGI)^۱: موشر این آزمون ۵۰ سؤالی را برای سنجش احساس گناه در مورد مسائل جنسی ساخته است. سؤال‌های آزمون در مقیاس هفت درجه‌ای لیکرت، از صفر تا شش، نمره‌گذاری می‌شود و کل آزمون احساس گناه جنسی فرد را در دامنه‌ای از صفر تا ۳۰۰ می‌سنجد. موشر ضریب آلفای کرونباخ این آزمون را ۰/۹۰ گزارش کرده است (۲۵). ضریب آلفای کرونباخ نسخه فارسی در مورد یک نمونه ۹۱۷ نفری از دانشجویان ۰/۸۷ محاسبه شده است. ضریب همبستگی بازآزمایی بر روی ۲۲۵ نفر از نمونه مذکور، با فاصله ۴ تا ۶ هفته، ۰/۷۷ بود. همچنین، روایی محتوایی نسخه فارسی مقیاس بر اساس داوری ۷ نفر از متخصصان روانشناسی بررسی شد و ضریب توافق کندانال برای آن ۰/۸۲ به‌دست آمد. روایی همگرا و تشخیصی پرسشنامه نیز از طریق اجرای هم‌زمان با آزمون دانش و نگرش جنسی^۲ و پرسشنامه سلامت روانی^۳ بررسی و تأیید شد (۲۶).

پرسشنامه تجدیدنظرشده عزت نفس کوپرسمیت

(RCSEI)^۴: این ابزار ابتدا توسط راجرز^۵ و دیموند^۶، در سال ۱۹۵۴، منتشر شد. این مقیاس ۵۸ ماده دارد که خودگزارشی و مداد و کاغذی است و ۸ ماده دروغ‌سنج دارد. شیوه نمره‌گذاری این مقیاس به‌صورت صفر و یک است. ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۸۲ و ضریب پایایی بازآزمایی آن ۰/۷۸ گزارش شده است (۲۷). ابراهیمی نیز این مقیاس را روی دانش‌آموزان و دانشجویان ایرانی بررسی و ضریب پایایی آن را در نمونه دانش‌آموزی ۰/۸۰ و در نمونه دانشجویی ۰/۸۵ گزارش کرد (۲۷).

شاخص عملکرد جنسی زنان (FSFI)^۷: روزن^۸ و همکاران،

در سال ۲۰۰۰، این شاخص را برای ارزیابی عملکرد جنسی در زنان منتشر کردند. این پرسشنامه ۱۹ سؤالی شامل ۶ خرده‌مقیاس است: میل جنسی، تحریک، مرطوب شدن، ارگاسم، رضایتمندی و درد. این خرده‌مقیاس‌ها دارای طیف پاسخ از ۰ یا ۱ تا ۵ هستند که نمرات بالاتر به عملکرد جنسی بهتر اشاره دارند. سازندگان ضریب آلفای کرونباخ این شاخص را ۰/۸۲ و بالاتر و ضریب پایایی بازآزمایی آن را در دامنه ۰/۷۹ تا ۰/۸۶ گزارش کردند (۲۸). روایی و پایایی این پرسشنامه در ایران نیز بررسی شده است و ضریب پایایی بازآزمایی برای خرده‌مقیاس‌های FSFI ۰/۷۳ تا ۰/۸۶ و ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۲ تا ۰/۹۰ بود. اما در بررسی روایی نسخه فارسی تفاوت معناداری بین میانگین نمرات کل مقیاس

- 1- Revised Moosher Guilt Inventory
- 2- Sexual Knowledge and Attitude Test
- 3- Mental Health Inventory
- 4- Revised Coopersmith Self-Esteem Inventory
- 5- Ragers
- 6- Dymond
- 7- Female Sexual Function Index
- 8- Rosen
- 9- receiver operating characteristic curve
- 10- area under the cruve
- 11- skill and experience
- 12- attractiveness
- 13- control
- 14- moral judgment
- 15- adaptiveness

با نمرات فرم ۲۱ سؤالی مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس (DASS-21)، پرسشنامه تجدیدنظر شده احساس گناه موشر (RMGI)، پرسشنامه تجدیدنظر شده عزت نفس کوپرسمیت (RCSEI)، و شاخص عملکرد جنسی زنان (FSFI)، استفاده شد.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار آماری SPSS-19 استفاده شد و مقدار اولیه خطای آلفا معادل ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. نسخه فارسی SSEI-W-SF در پیوست ۱ آمده است.

یافته‌ها

میانگین سن شرکت کنندگان ۲۸/۶ (با انحراف معیار ۶/۵) و سطح تحصیلات غالب آزمودنی‌ها (۳۱٪) دیپلم بود (جدول ۱).

به منظور انتخاب سؤالات مناسب، پیش از اجرای تحلیل عاملی، از ملاک همسانی درونی استفاده شد. ملاک مورد استفاده برای انتخاب سؤال در این پژوهش همبستگی اصلاح شده هر سؤال با نمره کل بود. سؤالاتی که ضریب همبستگی آنها با نمره کل مقیاس کمتر از ۰/۳۰ بود (سؤالات شماره ۱، ۳ و ۳۳) از مجموعه سؤالات حذف و بقیه سؤالات برای اجرای تحلیل عاملی انتخاب شدند.

نتایج حاصل از تحلیل عاملی مؤلفه‌های اصلی نشان داد SSEI-W-SF از هفت عامل تشکیل شده و بارهای عاملی سؤالات روی این عوامل (مقیاس‌ها) بالاتر از ۰/۳ بود. از آنجا که این عوامل با هم همبستگی نداشتند، از چرخش واریماکس استفاده شد. اطلاعات به دست آمده از چرخش واریماکس برای هفت عامل استخراج شده نشان داد که نتایج بعد از ۱۰ چرخش آزمایشی به ساختار ساده رسید. در نمودار ارزش‌های ویژه (نمودار اسکری^{۱۵}) حدود پنج عامل قابل استنباط است (شکل ۱). با توجه به نمودار اسکری و مبتنی بر خرده‌مقیاس‌های نسخه اصلی پرسشنامه و مشورت با افراد صاحب‌نظر در حوزه‌های روان‌سنجی، آمار و روانشناسی بالینی،

با جمع کردن نمرات ۵ حوزه با هم، نمره کل مقیاس به دست می‌آید و نمره بالاتر نشانگر عزت نفس جنسی بالاتر است. ضریب آلفای کرونباخ برای کل این مقیاس ۰/۹۲، برای مهارت و تجربه ۰/۸۴، برای جذابیت ۰/۸۸، برای کنترل ۰/۸۰، برای قضاوت اخلاقی ۰/۸۰ و برای انطباق ۰/۸۰ گزارش شده است (۱۰).

در تحلیل داده‌ها، ابتدا از همسانی درونی^۱ برای حذف سؤالاتی که قدرت تمیز اندکی داشتند، استفاده شد. پس از حذف سؤالات نامناسب مقیاس، برای استخراج عوامل پرسشنامه از روش تحلیل عاملی استفاده شد. در این پژوهش، با توجه به هدف اصلی که اعتباریابی پرسشنامه عزت نفس جنسی برای اولین بار در جامعه زنان ایرانی بود و پیش‌زمینه‌ای در مورد ساختار عاملی پرسشنامه در جامعه ایرانی در دست نبود، از تحلیل عاملی اکتشافی^۲ استفاده شد. پیش از اجرای تحلیل عاملی، کفایت نمونه‌گیری و اطمینان نسبت به اینکه ماتریس همبستگی در جامعه برابر صفر نیست، با استفاده از آماره کیزر-مه‌یر-اولکین^۳ (KMO) و آزمون گرویت-بارتلت^۴ بررسی شدند. مقدار KMO برابر ۰/۸۸ و نشان‌دهنده کفایت نمونه‌گیری بود. شاخص آزمون بارتلت نیز در سطح ۰/۰۰۱ معنادار بود که نشان‌دهنده همبستگی متغیرها در جامعه بود که برای اجرای تحلیل عاملی مناسب می‌نمود. در این پژوهش، به منظور استخراج عوامل اولیه، از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی^۵ و برای دست یافتن به ساختار عاملی ساده‌تر، از چرخش واریماکس^۶ استفاده شد.

از آنجا که نسخه فارسی پرسشنامه (SSEI-W-SF) پنج حوزه مختلف از عزت نفس جنسی را می‌سنجد و پاسخ‌ها نیز شامل طیفی از گزینه‌ها در مقیاس لیکرت^۷ هستند، مناسب‌ترین شیوه برای تعیین پایایی^۸ محاسبه همسانی درونی سؤالات آزمون بود که جهت به دست آوردن آن از ضریب آلفای کرونباخ^۹ استفاده شد. همچنین پرسشنامه با فاصله یک ماه بر روی ۶۰ نفر اجرا شد تا پایایی بازآزمایی^{۱۰} پرسشنامه محاسبه شود. روایی پرسشنامه نیز با استفاده از روایی محتوا^{۱۱} و روایی سازه^{۱۲} بررسی شد. برای سنجش روایی محتوا، از نظر استادان حوزه روان‌سنجی و روانشناسی بالینی که روی مسائل جنسی کار می‌کنند، استفاده شد. برای تعیین روایی سازه در پژوهش حاضر از شیوه‌های تحلیل عاملی، همسانی درونی، و روایی همگرا^{۱۳} و واگرا^{۱۴} با بررسی همبستگی نمرات SSEI-W-SF

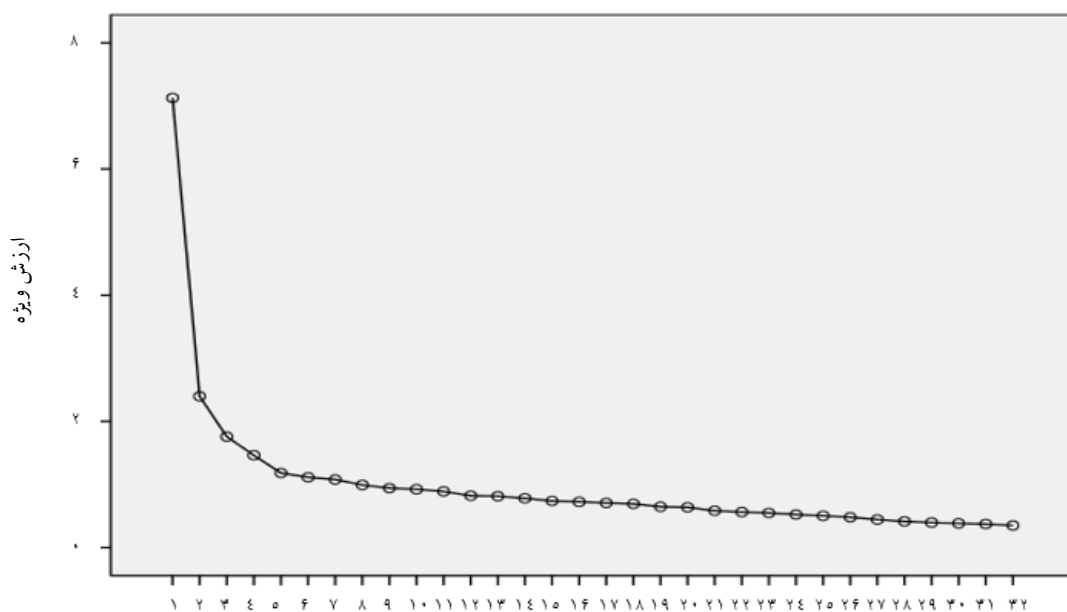
1- internal consistency	2- exploratory factor analysis
3- Kaiser-Meyer-Olkin	4- Bartlett's test of sphericity
5- principal component analysis	
6- varimax rotation	7- Likert scale
8- reliability	9- Cronbach's alpha
10- test-retest	11- content validity
12- construct validity	13- convergent validity
14- divergent validity	15- scree plot

جدول ۱- توزیع فراوانی سن و سطح تحصیلات

متغیر	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی تراکمی
سن (سال)	۵۷	۱۱/۲	۱۱/۲
۲۰ یا کمتر	۲۳۶	۴۶/۳	۵۷/۵
۲۱ تا ۳۰	۱۱۷	۲۲/۹	۸۰/۴
۳۱ تا ۴۰	۶۹	۱۳/۵	۹۳/۹
۴۱ تا ۵۰	۳۱	۶/۱	۱۰۰
۵۱ و بیشتر	۱۴۶	۲۸/۶	۲۸/۶
سطح تحصیلات	۱۵۸	۳۱/۰	۵۹/۶
زیر دیپلم	۹۲	۱۸/۰	۷۷/۶
دیپلم	۹۷	۱۹/۱	۹۶/۷
فوق دیپلم	۱۷	۳/۳	۱۰۰
لیسانس			
فوق لیسانس			

خرده‌مقیاس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۸۸ و برای خرده‌مقیاس‌های تجربه و مهارت، جذابیت، کنترل، قضاوت اخلاقی و انطباق، به ترتیب، ۰/۷۳، ۰/۵۴، ۰/۶۶، ۰/۷۲ و ۰/۶۲ بود که نشانگر پایایی خوب این ابزار است. پایایی بازآزمایی برای بررسی ثبات نتایج مقیاس در طول زمان محاسبه شد و ضریب همبستگی بین نمرات حاصل از دو بار اجرای آزمون (با فاصله یک ماه) برای کل مقیاس ۰/۹۱ و برای خرده‌مقیاس‌های تجربه و مهارت، جذابیت، کنترل، قضاوت اخلاقی و انطباق، به ترتیب، ۰/۹۴، ۰/۸۲، ۰/۸۸، ۰/۸۹ و ۰/۸۸ بود (در تمام موارد: $p < 0.001$).

برخی عوامل با هم ترکیب و سؤالات در پنج عامل جای‌دهی شدند که هر عامل با توجه به عوامل پرسشنامه و مفهوم سؤالات، نام‌گذاری شد. بدین ترتیب، با توجه به ساختار عاملی (جدول ۲)، ۶ سؤال روی عامل تجربه و مهارت، ۷ سؤال روی عامل جذابیت، ۶ سؤال روی عامل کنترل، ۷ سؤال روی عامل قضاوت اخلاقی و ۶ سؤال روی عامل انطباق بیشترین بار عاملی را به خود اختصاص دادند. این پنج عامل در کل ۵۰/۳۷ درصد واریانس کل را پیش‌بینی می‌کنند. پس از حذف سؤالاتی که دارای قدرت تمیز کمی بودند و بعد از به‌دست آوردن عوامل (خرده‌مقیاس‌ها)، مجدداً شاخص‌های همسانی درونی برای کل پرسشنامه و هر

شکل ۱- نمودار اسکری برای عوامل استخراج‌شده از نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF)

جدول ۲- ماتریس الگوی پنج عامل استخراج شده نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF) و بارهای عاملی سوالات در هر عامل بعد از چرخش واریماکس

سؤال	قضاوت اخلاقی	انطباق	تجربه و مهارت	کنترل	جذابیت
۲- از ظاهر جسمانی خود راضی هستم.					۰/۷۰۶
۴- احساس می‌کنم در روابط جنسی‌ام نسبتاً خوب عمل می‌کنم.			۰/۴۰۴		
۵- احساس می‌کنم که فنون جنسی به آسانی به من منتقل می‌شود.		۰/۴۷۳	۰/۳۳۲		
۶- می‌ترسم کنترل جنسی خود را از دست بدهم.				۰/۵۸۴	
۷- از بدن خود متنفرم.					۰/۴۰۱
۸- در مورد جایگاه روابط جنسی در زندگی‌م حس خوبی دارم.		۰/۶۵۱			
۹- احساس می‌کنم معمولاً می‌توانم بفهمم که همسرم چقدر به خواسته‌های من در مورد اینکه در روابط جنسی تا کجا پیش برویم توجه می‌کند.	۰/۴۲۰			۰/۳۲۵	
۱۰- رفتارهای جنسی من همسو با ارزش‌های اخلاقی من است.	۰/۴۳۰				
۱۱- از نظر جسمانی در روابط جنسی خود را آسیب‌پذیر می‌دانم.				۰/۵۷۲	
۱۲- از نحوه تغییر و تحول بدن خود راضی هستم.					۰/۶۰۲
۱۳- از نظر جنسی خود را یک شکست خورده می‌دانم.			۰/۵۵۹		
۱۴- نگرانم که نتوانم آنچه در روابط جنسی مایل به انجامش نیستم را متوقف کنم.				۰/۳۸۰	
۱۵- آنچه از تجربیات جنسی‌ام در مورد خودم آموخته‌ام را دوست دارم.		۰/۵۶۲			
۱۶- در ابراز وجود جنسی نسبتاً خوب عمل می‌کنم.			۰/۵۳۶		
۱۷- از این که تجربه جنسی ندارم احساس شرمندگی می‌کنم.			۰/۶۵۹		
۱۸- درباره افکار و احساسات جنسی خود احساس گناه می‌کنم.	۰/۷۰۷				
۱۹- از اینکه می‌توانم همسرم را از نظر جنسی راضی کنم احساس خوبی دارم.				۰/۳۱۶	
۲۰- تاکنون خود را برای داشتن افکار، احساسات یا رفتارهای جنسی سرزنش کرده‌ام.	۰/۳۵۰				
۲۱- نگرانم که اوضاع از کنترل خارج شود زیرا همیشه نمی‌توانم پیش‌بینی کنم همسرم در روابط جنسی از من چه خواهد خواست.				۰/۶۴۲	
۲۲- نگرانم که بعضی قسمت‌های بدنم برای همسرم مشمئزکننده باشد.				۰/۴۴۷	
۲۳- برای بعضی امور جنسی که انجام می‌دهم آمادگی ندارم.	۰/۴۲۴				
۲۴- از اینکه احساسات جنسی بخشی از زندگی من را تشکیل می‌دهد خوشحالم.	۰/۴۴۸				
۲۵- هرگز در مورد رفتارهای جنسی خود احساس بدی ندارم.	۰/۵۴۷				
۲۶- گاهی آرزو می‌کنم می‌توانستم روابط جنسی را فراموش کنم.	۰/۴۹۰				
۲۷- اگر زیباتر به نظر می‌رسیدم رضایت بیشتری داشتم.					۰/۳۱۸
۲۸- کاش روابط جنسی بخش کم‌اهمیت‌تری در زندگی من بود.		۰/۵۷۶			
۲۹- نگرانم که مورد سوءاستفاده جنسی قرار بگیرم.	۰/۵۵۳			۰/۳۱۲	
۳۰- هرگز در مورد احساسات جنسی خود احساس گناه نمی‌کنم.	۰/۶۵۸				
۳۱- بعضی کارهایی که در روابط جنسی انجام می‌دهم از نظر اخلاقی درست نیست.	۰/۶۵۷				
۳۲- به خاطر بدن و جسم خود احساس غرور می‌کنم.				۰/۴۶۶	
۳۴- دوست داشتم با فرد دیگری روابط جنسی می‌داشتم.				۰/۳۳۳	
۳۵- از نظر اخلاقی احساسات جنسی من برایم قابل قبول است.	۰/۶۸۳				

در پژوهش حاضر ناشی شده است. در پژوهش حاضر، ضرایب پایایی حاصل از بازآزمایی برای کل مقیاس ۰/۹۱ و برای پنج مقیاس در دامنه ۰/۹۴ تا ۰/۸۲ قرار دارد. لازم به ذکر است علی‌رغم اهمیت پایایی ابزارها در طول زمان، سازندگان فرم بلند و فرم کوتاه پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان در پژوهش‌هایشان این امر را مدنظر قرار نداده‌اند. همسانی درونی و ثبات نمرات در طول زمان از شاخص‌های عمده پایایی هستند که به‌طور معمول اولی از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ و دومی از طریق پایایی بازآزمایی قابل محاسبه است (۳۱). در پژوهش حاضر ضریب پایایی بالا بود که نشانگر پایایی مطلوب نسخه فارسی SSEI-W-SF است.

روایی محتوایی پرسشنامه توسط استادان روانشناسی بالینی، درمانگران اختلالات عملکرد جنسی و متخصصان روان‌سنجی تأیید شد. روایی سازه نیز با روش تحلیل عاملی مؤلفه‌های اصلی و با استفاده از چرخش واریماکس تحلیل شد و نتایج حاصل نشان داد پرسشنامه از هفت عامل تشکیل شده است که با توجه به شباهت برخی عوامل با یکدیگر و با توجه به مقیاس‌های نسخه اصلی پرسشنامه، سؤالات در پنج خرده‌مقیاس تجربه و مهارت، جذابیت، کنترل، قضاوت اخلاقی، و انطباق جای داده شدند. این پنج عامل در کل ۵۰/۳۷ درصد واریانس را تبیین می‌کنند. روایی همگرا نیز از راه بررسی همبستگی با پرسشنامه تجدیدنظر شده عزت نفس کوپرسمیت (۰/۳۱) و شاخص عملکرد جنسی زنان (۰/۳۱) تأیید شد. در تحقیق زینا و شوارز نیز روایی همگرای SSEI-W-SF از طریق همبستگی با مقیاس عزت نفس روزنبرگ (۰/۵۷) تأیید شده بود (۱). نتایج تحقیق اسنل و همکاران نیز همبستگی نسبی عزت نفس جنسی با عزت نفس کلی را تأیید کرده است (۷). با توجه به نتایج پژوهش‌ها و نظریه‌هایی که در زمینه عزت نفس وجود دارد، احتمال دارد افسردگی، اضطراب و استرس با وجوه مختلف عزت نفس مرتبط باشند. به همین دلیل، در این پژوهش ارتباط این متغیرها با عزت نفس جنسی به‌عنوان شاخصی از روایی و اگر بررسی شد و ضریب همبستگی بین نمره کل این پرسشنامه و خرده‌مقیاس افسردگی DASS-21 معادل ۰/۲۹- به‌دست آمد. اما خرده‌مقیاس‌های اضطراب و استرس DASS-21 همبستگی معناداری با نمرات SSEI-W-SF نشان ندادند. به‌نظر می‌رسد هرچه عزت نفس جنسی بالاتر باشد، افسردگی، اضطراب و استرس کمتر است، اما این رابطه در مورد افسردگی برجسته‌تر و معنادار است. لازم است تا تحقیقات آتی این موضوع را بیشتر مشخص کنند، به‌ویژه اگر افراد مبتلا به افسردگی، اضطراب و استرس بالا و پایین از لحاظ عزت نفس جنسی بررسی و مقایسه شوند.

همانطور که در **جدول ۳** دیده می‌شود، بین نمرات پرسشنامه SSEI-W-SF با نمرات پرسشنامه‌های RCSEI، FSFI و خرده‌مقیاس افسردگی DASS-21 همبستگی معناداری وجود دارد. این ارتباطها منطقی به‌نظر می‌رسند و نشانگر روایی همگرا و واگرایی SSEI-W-SF هستند. با این حال، بین عزت نفس جنسی زنان با احساس گناه جنسی، اضطراب و استرس همبستگی معناداری یافت نشد.

جدول ۳- ضرایب همبستگی پرسون بین نمرات نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF) و عزت نفس، عملکرد جنسی، احساس گناه جنسی، افسردگی، اضطراب و استرس

متغیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری
عزت نفس	۰/۳۱	۰/۰۱۲
عملکرد جنسی	۰/۳۱	۰/۰۱۵
احساس گناه جنسی	۰/۱۳	۰/۳۲۴
افسردگی	-۰/۲۹	۰/۰۲۱
اضطراب	-۰/۱۱	۰/۳۹
استرس	-۰/۱۷	۰/۱۸۴

بحث

مسائل جنسی یکی از جنبه‌های ارزیابی چندبعدی شخص از خود محسوب می‌شوند. هدف از مطالعه حاضر، بررسی پایایی و روایی نسخه فارسی SSEI-W-SF به‌منظور سنجش عزت نفس جنسی (ارزیابی فرد از جنبه‌های مختلف جنسی خود) بود.

پایایی این مقیاس از طریق ضریب همسانی درونی سؤالات و ضریب پایایی بازآزمایی محاسبه شد. ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌ها در دامنه ۰/۵۴ تا ۰/۷۳ و برای کل مقیاس ۰/۸۸ بود که با نتایج تحقیقات شوارز (۱۰) که در آن ضرایب آلفا برای خرده‌مقیاس‌های فرم کوتاه در دامنه ۰/۸۰ تا ۰/۸۸ و برای کل مقیاس ۰/۹۲ بود و نیز با نتایج تحقیق زینا و شوارز (۱) که ضرایب آلفای کرونباخ را برای خرده‌مقیاس‌های فرم بلند پرسشنامه در دامنه ۰/۸۵ تا ۰/۹۴ و برای کل مقیاس ۰/۹۷ به‌دست آوردند، هماهنگی نسبی دارد. همچنین در پژوهش دیگری (۱۵) ضرایب آلفا برای فرم بلند پرسشنامه بین ۰/۷۵ تا ۰/۹۵ گزارش شد که نتایج پژوهش حاضر تا حدی با نتایج این پژوهش هماهنگی دارد. در مجموع به‌نظر می‌رسد ضرایب آلفای پژوهش حاضر نسبت به ضرایب آلفای گزارش شده در پژوهش‌های یادشده پایین‌ترینند. این مساله احتمالاً از حجم متفاوت نمونه و پراکندگی نمونه

ممکن است تعمیم نتایج را با محدودیت مواجه سازد. به علاوه، نمونه این مطالعه از جامعه غیربالیینی زنان انتخاب شده و برای تعمیم نتایج به جامعه بالینی نیاز به انجام پژوهش‌های مشابه روی زنان مبتلا به اختلالات عملکرد جنسی وجود دارد. پیشنهاد می‌شود خصوصیات روان‌سنجی این پرسشنامه بر روی نمونه‌های متفاوت و در جوامع مختلف بررسی شود.

[این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول به راهنمایی نویسنده دوم می‌باشد].
[بنا به اظهار نویسنده مسئول مقاله، حمایت مالی از پژوهش و تعارض منافع وجود نداشته است].

همچنین، SSEI-W-SF با پرسشنامه تجدیدنظر شده احساس گناه جنسی موثر همبستگی معناداری را نشان نداد، در حالی که در بررسی طراحان فرم بلند پرسشنامه (۱) همبستگی منفی معنادار (۰/۱۹-) برای احساس گناه با پرسشنامه مذکور به دست آمد. بنابراین بررسی بیشتر در این مورد لازم است. به طور خلاصه، یافته‌های این مطالعه مقدماتی نشان می‌دهد نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF) ابزاری پایا و روا جهت ارزیابی عزت نفس جنسی زنان است. در این پژوهش سعی شد با شیوه‌های متعدد روایی و پایایی این پرسشنامه بررسی شود. البته استفاده از نمونه در دسترس

پیوست ۱- پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان- فرم کوتاه (SSEI-W-SF)

- ۱- از ظاهر جسمانی خود راضی هستم.
- ۲- احساس می‌کنم در روابط جنسی‌ام نسبتاً خوب عمل می‌کنم.
- ۳- احساس می‌کنم که فنون جنسی به آسانی به من منتقل می‌شود.
- ۴- می‌ترسم کنترل جنسی خود را از دست بدهم.
- ۵- از بدن خود متنفرم.
- ۶- در مورد جایگاه روابط جنسی در زندگی‌م حس خوبی دارم.
- ۷- احساس می‌کنم معمولاً می‌توانم بفهمم که همسرم چقدر به خواسته‌های من در مورد اینکه در روابط جنسی تا کجا پیش برویم توجه می‌کند.
- ۸- رفتارهای جنسی من همسو با ارزش‌های اخلاقی من است.
- ۹- از نظر جسمانی در روابط جنسی خود را آسیب‌پذیر می‌دانم.
- ۱۰- از نحوه تغییر و تحول بدن خود راضی هستم.
- ۱۱- از نظر جنسی خود را یک شکست خورده می‌دانم.
- ۱۲- نگرانم که نتوانم آنچه در روابط جنسی مایل به انجامش نیستم را متوقف کنم.
- ۱۳- آنچه از تجربیات جنسی‌ام در مورد خودم آموخته‌ام را دوست دارم.
- ۱۴- در ابراز وجود جنسی نسبتاً خوب عمل می‌کنم.
- ۱۵- از این که تجربه جنسی ندارم احساس شرمندگی می‌کنم.
- ۱۶- درباره افکار و احساسات جنسی خود احساس گناه می‌کنم.
- ۱۷- از اینکه می‌توانم همسرم را از نظر جنسی راضی کنم احساس خوبی دارم.
- ۱۸- تاکنون خود را برای داشتن افکار، احساسات یا رفتارهای جنسی سرزنش کرده‌ام.
- ۱۹- نگرانم که اوضاع از کنترل خارج شود زیرا همیشه نمی‌توانم پیش‌بینی کنم همسرم در روابط جنسی از من چه خواهد خواست.
- ۲۰- نگرانم که بعضی قسمت‌های بدنم برای همسرم مشمئزکننده باشد.
- ۲۱- برای بعضی امور جنسی که انجام می‌دهم آمادگی ندارم.
- ۲۲- از اینکه احساسات جنسی بخشی از زندگی من را تشکیل می‌دهد خوشحالم.
- ۲۳- هرگز در مورد رفتارهای جنسی خود احساس بدی ندارم.
- ۲۴- گاهی آرزو می‌کنم می‌توانستم روابط جنسی را فراموش کنم.
- ۲۵- اگر زیباتر به نظر می‌رسیدم رضایت بیشتری داشتم.
- ۲۶- کاش روابط جنسی بخش کم‌اهمیت‌تری در زندگی من بود.
- ۲۷- نگرانم که مورد سوءاستفاده جنسی قرار بگیرم.
- ۲۸- هرگز در مورد احساسات جنسی خود احساس گناه نمی‌کنم.
- ۲۹- بعضی کارهایی که در روابط جنسی انجام می‌دهم از نظر اخلاقی درست نیست.
- ۳۰- به خاطر بدن و جسم خود احساس غرور می‌کنم.
- ۳۱- دوست داشتم با فرد دیگری روابط جنسی می‌داشتم.
- ۳۲- از نظر اخلاقی احساسات جنسی من برایم قابل قبول است.

1. Zeanah PD, Schwarz JC. Reliability and validity of the Sexual Self-Esteem Inventory-Women. *Assessment*. 1996; 3(1):1-15.
2. Orr D, Willbrandt ML, Brack CJ, Rauch SP, Ingersoll GM. Reported sexual behaviors and self esteem among young adolescents. *Am J Dis Child*. 1989; 143(1):86-90.
3. Jessor SL, Jessor R. Transition from virginity to nondrignity among youth: A social-psychological study over time. *Dev Psychol*. 1975; 11(4):473-84.
4. Finkelhor D. Sexually-victimized children. New York: Free Press; 1979.
5. Rosenthal D, Moore S, Flynn I. Adolescent self-efficacy, self-esteem, and sexual risk-taking. *J Community Appl Soc Psychol*. 1991; 1(2):77-88.
6. Snell WE, Papini DR. The sexuality scale: An instrument to measure sexual self-esteem, sexual depression, and sexual preoccupation. *J Sex Res*. 1989; 26(2):256-63.
7. Snell WE, Fisher TD, Schuh T. Reliability and validity of the Sexuality Scale: A measure of sexual esteem, sexual-depression, and sexual-preoccupation. *J Sex Res*. 1992; 29(2):261-73.
8. Bailey WC, Hendrick C, Hendrick SS. Relation of sex and gender role to love, sexual attitudes, and self-esteem. *Sex Roles*. 1987; 16(11-12):637-48.
9. Walsh A. Self-esteem and sexual behavior: Exploring gender differences. *Sex Roles*. 1991; 25(7-8):441-50.
10. Schwarz JC. Reliability and validity of the Sexual Self-Esteem Inventory-Women-Short Form. 1996. Unpublished manuscript.
11. Swenson RR, Houck CD, Barker D, Zeanah PD, Brown LK. Prospective analysis of the transition to sexual experience and change in sexual self-esteem among adolescents attending therapeutic schools. *J Adolesc*. 2012; 35(1):77-85.
12. James R. Correlates of sexual self-esteem in a sample of substance-abusing woman. *J Psychoactive Drugs*. 2011; 43(3):220-8.
13. Calogero RM, Thompson KJ. Sexual self-esteem in American and British college women: Relations with self-objectification and eating problems. *Sex Roles*. 2009; 60(3-4):160-173.
14. Oattes MK, Offman K. Global self-esteem and sexual self-esteem as predictors of sexual communication in intimate relationships. *Can J Hum Sex*. 2007; 16(3-4):89-100.
15. Zarbakhsh M, Taghavi Dinani P, Rahmani M. The relationship between sexual self-esteem and all its components with marital satisfaction in athletic women of Tehran. *Eur Online J Nat Soc Sci*. 2013; 2(2):200-6.
16. Van Bruggen LK, Runtz MG, Kadlec H. Sexual revictimization: the role of sexual self-esteem and dysfunctional sexual behaviors. *Child Maltreat*. 2006; 11(2):131-45.
17. Shapiro BL, Schwarz JC. Date rape: Its relationship to trauma symptoms and sexual self-esteem. *J Interpers Violence*. 1997; 12(3):407-19.
18. Menard AD, Offman A. Interrelationships between sexual self-esteem, sexual assertiveness and sexual satisfaction. *Can J Hum Sex*. 2009; 18(1-2):35-45.
19. Heinrichs KD, MacKnee C, Auton-Cuff F, Domene J. Factors affecting sexual self-esteem among young adult women in long-term heterosexual relationships. *Can J Hum Sex*. 2009; 18(4):183-99.
20. Hooman HA. Multivariate data analysis in behavioral research. Tehran: Farhang; 2006. [Persian]
21. Lovibond SH, Lovibond PF. Manual for the Depression Anxiety Stress Scales, Second Edition. Sydney: Psychology Foundation; 1995.
22. Sahebi A, Mirabdollahi E, Salari R. Standardization of Depression, Anxiety and Stress Scale in normal population and Ferdowsi university students of Mashhad. Research Project of Ferdowsi University of Mashhad. 2011. [Persian]
23. Scheman J, Janotta C, Covington E. Validity study of the Depression Anxiety Stress Scales in a sample of chronic pain patients. Poster presented at: 26th Annual Scientific Meeting of the American Pain Society, Washington, DC. *J Pain*. 2007. p. 8.
24. Samani S, Jocar B. Validity and reliability of the short-form version of the Depression, Anxiety and Stress scale. *J Soc Sci Hum Shiraz U*. 2007; 26(3):65-77. [Persian]
25. Moosher DL. Revised Moosher Guilt Inventory. In: Davis CM, Yarber YL, Dads SL, editors. Sexuality related measures, A compendium. Lake Mills IA: Graphic Publishing; 1988.

26. Teimourpour N, Moshtagh-Bidokhti N, Pourshahbaz A. Identify the relationship of attachment styles, marital satisfaction, and feeling of sex guilt with sexual desire in women. *J Clin Psychol*. 2010; 3(7):1-14. [Persian]
27. Ganji H. *Personality Assessment*. Tehran: Savalan; 2001. [Persian]
28. Rosen R, Brown C, Heiman J, Leiblum S, Meston C, Shabsigh R, et al. The Female Sexual Function Index (FSFI): A multidimensional self report instrument for the assessment of female sexual function. *J Sex Marital Ther*. 2000; 26(2):191-208.
29. Mohamadi KH, Heidari M, Faqihzade S. Psychometric Properties of Iranian Version of Female Sexual Function Index. *Payesh*. 2008; 7(3):269-78. [Persian]
30. Hinkin TRA. Review of scale development practices in the study of organizations. *J Manage*. 1995; 21(5): 967-88.
31. Sarmad Z, Bazargan A, Hejazi E. *Research methods in behavioral science*. Tehran: Agah; 2007. [Persian]

Original Article

Psychometric Properties of the Persian Version
of the Sexual Self-Esteem Index for Woman-Short Form

Abstract

Objectives: The aim of the present study was to determine the reliability and validity of the Persian version of Sexual Self-Esteem Index for Woman-Short Form (SSEI-W-SF). **Method:** Through convenient sampling method, 510 married women from public places in Mashhad, Iran were selected and investigated using Persian version of SSEI-W-SF, Depression Anxiety Stress Scale 21-item (DASS-21), Revised Moosher Guilt Inventory (RMGI), Revised Coopersmith Self-Esteem Inventory (RCSEI), and Female Sexual Function Index (FSFI). Factor structure of the index was investigated using principal component method, and Cronbach's alpha coefficient of the Persian version of SSEI-W-SF, and Pearson's correlation coefficients between scores of the mentioned instruments were calculated. **Results:** Internal consistency of items for all the sample was 0.88. The correlation coefficients between each items of the scale and the total scale score varied from 0.54 to 0.72 (in all cases: $p < 0.001$). Through exploratory factor analysis, five factors of experience and skill, control, attractiveness, moral judgment and adaptiveness were determined which account for 50.37 percent of total variance. The test-retest reliability coefficient for the whole scale was 0.91 and for its five subscales ranged from 0.82 to 0.94. There were also significant correlations between SSEI-W-SF and RCSEI ($r=0.31$, $p < 0.05$) and FSFI ($r=0.31$, $p < 0.05$) that shows convergent validity of the scale. Divergent validity of the sale was confirmed by observing negative correlation between Depression subscale of DASS-21 and SSEI-W-SF ($r=-0.29$, $p < 0.05$). **Conclusion:** Considering the satisfactory reliability and validity, SSEI-W-SF can be utilized in clinical and research practices.

Key words: factor analysis; reliability; validity; Sexual Self-Esteem Inventory For Women

[Received: 20 February 2013; Accepted: 15 October 2013]

Sahar Farokhi ^a, Hossein Shareh*

* Corresponding author: Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran, IR.

Fax: +98571-4410460

E-mail: hsharreh@yahoo.com.au

^a Islamic Azad University-Torbatjam Branch, Torbatjam, Iran.